

uloženo vymazati zástavní právo v příslušných vložkách knihovních a obnoviti stav, jaký byl před oním vkladem, protože prý byla vkladem zkrácena v knihovním právu, tedy podle §§ 61 a násl. knih. zák. Tento svůj žalobní nárok po skutkové stránce dovozuje z toho, že prý vykonatelnost nastala proti synu zůstavitelovu téhož jména, protože příspěvky pojišťovací byly jemu předpisovány a nikoli proti zůstaviteli, případně jeho pozůstalosti, která prý se nemohla brániti, protože jí nějaký výměr doručen nebyl a nemohla tedy nastoupiti správní cestu. V otázce přípustnosti pořadu práva je zcela nerozhodné, jakých zákonných předpisů se žalobkyně dovolává a o které žalobu opírá, protože podle skutkové podstaty a podle povahy nároku je posouditi, zda jde o právní věc občanskou ve smyslu § 1 j. n., kterou by směly řešiti soudy. V souzeném případě snaží se žalobkyně odčiniti účinek pravoplatně povolené exekuce a dosáhnouti výmazu exekučního zástavního práva, protože popírá vykonatelnost exekučního titulu proti žalobkyni. Avšak soudu nenáleží přezkoumati otázku vykonatelnosti, když vykonatelnost byla správním aktem potvrzena. Pokud tento správní akt není odstraněn v řízení správním, je pro soudy závazný. Nejde tu jenom o zjištění právní skutečnosti, komu byl platební výměr doručen, nýbrž k meritálnímu rozhodnutí o žalobě musilo by býti také řešeno, komu měl býti doručen výměr ve správním řízení podle předpisů platných pro toto řízení a jaké účinky má doručení odchýlné a musily by se zkoumati případně také ještě jiné skutkové i právní otázky, jimiž se vykonatelnost správního aktu podmiňuje. Tím však by soud zasahoval do oboru správního, takže by nebylo lze vyloučiti ani případ, že by v téže otázce a v téže věci mezi týmiž stranami došlo k řešení odchýlnému. Exekuční titul směřoval proti žalující straně a jako takový byl opatřen doložkou vykonatelnosti. Jestliže se to stalo neprávem a jestliže z toho vzešly právní důsledky, jimiž byla žalobkyně dotčena, musí se brániti ve správním řízení, a může tak učiniti, i když jí snad dříve platební výměr sám nebyl buď vůbec doručen anebo když jí nebyl doručen náležitě. Ve sporu jde tedy jenom nepřímě o zástavní právo, které je ovšem součástí občanského práva, přímo však jde o přezkoumání správnosti a účinnosti správního aktu, tedy o otázku, která do oboru občanského práva nenáleží.

Čís. 15285.

Pojištění smluvní.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, že pojistník může připojistiti pojištěný předmět u jiného pojistitele jen se souhlasem prvního pojistitele, předpokládá, že došlo k sjednání perfektní pojistné smlouvy. Nastal-li pojistný případ před tím, než byl přijat pojistný návrh druhým pojistitelem, nemůže se první pojistitel dovolávat průpadné doložky, i když mu nebylo oznámeno, že nový pojistný návrh byl podepsán.

Žalující tvrdí, že podle odhadu škody požárem jí vzniklé a podle pojistky uzavřené se žalovanou byla tato povinna dáti jí náhradu 6.968 Kč a 900 Kč. Částku 900 Kč žalovaná uznala, nevyplatila ji však, ač jí vysvědčení nevinu bylo posláno. Částku 6.968 Kč žalovaná odmítla vyplatiti. Žalující proto navrhla, aby žalovaná byla odsouzena k zaplacení těchto částek. Proti tomu namítla žalovaná, že v pojišťovací přihlášce se zavázala žalující na všechny otázky v pojišťovacím návrhu uvedené udati pravdu, zejména se zavázala každé připojištění ústavu hlásiti, a že toliko se svolením žalované mohla předměty u jiného ústavu pojistiti a oznámiti žalované. Po požáru likvidovala žalovaná škodu žalující pouze částkou na zásobách sklizně 700 Kč a na drůbeži 200 Kč, úhrnem 900 Kč, škodu na ostatních svršcích odhadnutou na 6.968 Kč žalovaná zamítla, ježto tyto svršky pojistila žalobkyně dne 14. dubna 1933 též u jiné pojišťovny na částku 15.300 Kč. Žalující k tomuto pojištění u jiné pojišťovny nevyžádala si svolení žalované, ani je do dne požáru neohlásila, zanikl tedy její nárok podle § 31 všeob. poj. podm. Žalující vyplacena byla druhou pojišťovnou z důvodu požáru částka 7.204 Kč jako náhrada škody za tytéž shořelé předměty, které byly pojištěny proti těmům nebezpečím u žalované. Žalující o připojištění dobře věděla, neboť to hlásila likvidátorům dne 27. května 1933. Kdyby žalovaná věděla, že žalující se pojistila proti těmům nebezpečím na tytéž předměty u jiného ústavu, byla by pojištění stornovala. Žalovaná uznala škodu 900 Kč dříve, než věděla o tom, že škoda tato, jakož i ostatní bylo žalující nahrazeno druhou pojišťovnou, v důsledku čehož žalobkyně žádnou škodu netrpí. P r v ý s o u d uznal podle žaloby částkou 900 Kč, jinak žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d zrušil rozsudek prvního soudu, pokud jím byla žaloba zamítnuta a uložil v této části prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí, jinak odvolání nevyhověl. D ů v o d y: Žalující podepsala dne 14. dubna 1933 návrh na pojištění u druhé pojišťovny L. Tento návrh byl pojišťovnou L. přijat dne 15. května 1933, toho dne však žalující o přijetí návrhu nebyla uvědoměna, nýbrž byla jí pojistka doručena teprve po požáru, k němuž došlo 16. května 1933. Prvý soud spatřuje porušení pojišťovacích podmínek žalobkyně v tom, že si nevyžádala předem svolení žalované k připojištění u jiného ústavu a že nezaslala žalované oznámení o tom, že podepsala návrh na připojištění u jiného ústavu. Tu však žalující právem vytýká, že povinnost k oznámení připojištění mohla žalující nastati teprve potom, kdy byla sama pojišťovnou L. vyrozuměna o přijetí jejího pojišťovacího návrhu, a že neměla povinnosti, aby oznámila žalované již to, že podepsala návrh na připojištění. Vždyť takovou povinnost k oznámení pouhého podání pojišťovacího návrhu před jeho přijetím se strany pojišťovny L. a před vyrozuměním žalující o přijetí návrhu se strany pojišťovny L. nelze z ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek vyvoditi, a to zejména ani z ustanovení jejich § 4, poněvadž se v něm nepraví, že předepsané oznámení se týká již podání pojišťovacího návrhu na připojištění u jiného ústavu, nýbrž na souhlas žalované se váže toliko skutečnost býti pojištěn, která však předpokládá již perfekci pojišťovací smlouvy mezi žalobkyní a jiným ústavem. Z toho plyne, že v druhé

věť § 4 předepsané oznámení se může týkat jen pojišťovací smlouvy, uzavřené již perfektně s jiným ústavem a nikoliv již pouhého podání pojišťovacího návrhu, který přece nemusí býti jiným ústavem přijat a nezakládá sama o sobě skutečnost »býti pojištěn«. K jinému výkladu nevede ani doslov §§ 15 a 31 všeob. pojišťovacích podmínek. Pochybil tudíž první soud, když dospěl k názoru, že žalující ztratila nárok z pojišťovací smlouvy proti žalované již proto, že si jednak nevyžádala předem jejího souhlasu k podepsání pojišťovacího návrhu na připojištění u pojišťovny L., jednak že žalované neoznámila, že takový návrh podepsala. Byla-li pak žalující o přijetí pojišťovacího návrhu pojišťovnou L. vyrozuměna teprve po požáru, nemohla zajisté učiniti oznámení o připojištění žalované před dostavením se pojistné události. Žalující proto neporušila proti žalované závaznost, jejíž splnění před dostavením se pojistné události jí bylo uloženo pojistnou smlouvou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Ustanovení §§ 4, 15 b) a 31 všeob. pojišť. podmínek pro požární pojišťování jest vykládati v souvislosti, neboť se doplňují svým obsahem, což vyjádřeno i výslovně tím, že na sebe navzájem odkazují. Posuzuje-li se § 4 podmínek v této souvislosti, vede to k výkladu, jaký mu přikládá odvolací soud. Vždyť následky porušení povinnosti, uložené v § 4 podmínek, jsou vytčeny v § 31, druhý odst., mimo to také v § 15 b), a z těchto je zřejmé, že se předpokládá skutečné pojištění u jiné pojišťovny. Onu oznamovací povinnost s následky, které podle podmínek nastávají, není-li splněna, nelze tudíž vztahovati již na pojišťovací návrh nebo dokonce podkládati jí smysl, že by znamenala opatření si svolení již předem k jinému pojištění. Žalovaná strana netvrdila v řízení před první stolicí okolnosti, z nichž by se dalo souditi, že pojišťovací smlouva s jinou pojišťovnou vznikla již dříve, nežli jak tomu bývá pravidelně, totiž doručením pojistky. Skutečnost, že pojišťovna L. vyplatila náhradu škody, marně stěžovatelka zdůrazňuje, neboť to ještě neznamená, že před pojistnou příhodou byla pojišťovací smlouva dojednána, a hlavně, že o tom dojednání žalobkyně v té době zvěděla. Okolnost posléze uvedenou nelze přehlížeti, má-li se opomínuté oznámení správně posuzovati (§§ 32, druhý odst., 42 zák. o smlouvě pojišťovací ze dne 23. prosince 1917 č. 501 ř. z.).

Čís. 15286.

K výpočtu smluvené spoluúčasti pojistníkovy při krupobitním pojištění.

Je-li pojistník povinen podle pojistné smlouvy nésti sám při každé škodě 6% pojistné částky (hodnoty), nelze vzít za základ výpočtu této spoluúčasti celou pojistnou částku (hodnotu) plodin, nýbrž jen zlomek této pojistné částky (hodnoty), připadající na část plodin, která byla poškozena.

(Rozh. ze dne 12. června 1936, Rv I 1527/34.)